

Svätý Otec František

Buďte vodcami, ktorí sú sami vedení Kristom

„Máme pred očami mysle ikonu Matky Márie, ktorá kráča s Dieťaťom Ježišom v náručí. Uvádza ho do chrámu, predstavuje ho ľudu, prináša ho, aby sa stretol so svojím ľuďom.

Náručie matky je ako „rebrík“, po ktorom Boží Syn schádza smerom k nám, rebrík Božej blahosklonnosti. Počuli sme to v prvom čítaní z Listu Hebrejom (2,14-18): Kristus sa «vo všetkom musel pripodobniť bratom, aby sa stal milosrdným a verným veľkňazom» (2, 17). Je to dvojité cestovanie Ježiša: On zišiel, stal sa takým ako my, aby spolu s nami vystúpil k Otcovi, urobiac nás takými, ako on.

Môžeme kontemplovať v srdci tento pohyb predstavujúci si evanjeliu scénu, kde Mária vstupuje do chrámu s Dieťaťom v náručí. Panna Mária kráča, no je to Syn, ktorý kráča pred ňou. Ona ho nesie, no je to on, kto nesie ju na tejto ceste Boha, ktorý prichádza k nám, aby sme my mohli ísť k nemu.

Ježiš kráča tou istou cestou ako my a ukázať nám novú cestu, „novú a živú cestu“ (porov. Hebr. 10,20), ktorou je on sám. A pre nás zasvätených je toto jediná cesta, ktorou v konkrétnosti a bez alternatív máme kráčať s radosťou a vytrvalosťou.

Evanjelium až päťkrát zdôrazňuje poslušnosť Márie a Jozefa voči „Pánovmu zákonu“ (porov. Lk 2,22.23.24.27.39). Ježiš neprišiel konať vlastnú vôľu, ale vôľu Otca; a toto – povedal – bolo jeho pokrmom (porov. Jn 4,34). Tak ten, kto nasleduje Ježiša, vydáva sa na cestu poslušnosti ako napodobňovanie „blahosklonnosti“ Pána, znižujú sa a osvojujú si vôľu Otca, a to až po zrieknutie sa a pokorenie seba samého (porov. Flp. 2,7-8). Pre rehoľníka napredovať znamená znížiť sa v službe, čiže rovnaká cesta ako cesta Ježiša, ktorý «sa nepridržal svojej rovnosti s Bohom» (Flp 2,6). Ponižiť sa, stanúc sa sluhom, aby som slúžil.

A táto cesta nadobúda formu reguly, vtláčená do charizmy zakladateľa. Regulou, ktorá je nezastupiteľná je pre všetkých vždy evanjelium, toto zníženie sa Krista, ale Duch Svätý vo svojej nekonečnej kreativite ho vyjadruje aj v rozličných regulách zasväteného života, všetky sa však rodia z nasledovania Krista, z tejto cesty zníženia sa v službe.

Cez tento „zákon“ zasvätení môžu dosiahnuť múdrosť, ktorá nie je nejakou abstraktnou schopnosťou, ale dielom a darom Ducha Svätého, a evidentným znakom takejto múdrosti je radosť. Áno, evanjeliová radosť rehoľníka je dôsledkom tejto cesty zníženia sa s Ježišom... A keď sme smutní, osoží nám pýtať sa: „Ako žijeme tento kenotický rozmer?“

V rozprávaní o Obetovaní Ježiša je múdrosť reprezentovaná dvoma starými ľuďmi, Simeonom a Annou, osobami poslušnými Duchu Svätému (pripomína sa to štyrikrát), ním vedení, ním oduševňovaní. Pán im dal múdrosť prostredníctvom dlhého kráčania cestou poslušnosti jeho zákonu, po-

slušnosti, ktorá na jednej strane ponizuje a je sebazrieknutím, avšak na druhej strane, je to poslušnosť, ktorá udržiava a zaručuje nádej, robiac ich kreatívnymi, pretože boli plní Ducha Svätého. Oni slávia aj istý druh liturgie okolo dieťaťa vstupujúceho do chrámu: Simeon chváli Pána a Anna „hlása“ spásu (porov. Lk 2,28-32.38). Tak ako v prípade Márie, aj stavec Simeon drží dieťa na rukách, no v skutočnosti je to dieťa, ktoré vedie starca. Liturgia Prvých veľšpír dnešného sviatku to vyjadruje veľmi jasným a krásnym spôsobom: «*senex puerum portabat, puer autem senem regebat*» (Stavec dieťa niesol, avšak dieťa viedlo starca). Tak Mária, mladá matka, ako aj Simeon, starý „dedko“, nesú dieťa na rukách, ale je to dieťa, ktoré ich oboch vedie. Je zaujímavé všimnúť si, že pri tejto udalosti tí, čo sú tu kreatívni, nie sú mladí, ale starí. Mladí, ako Mária a Jozef, sa riadia Pánovým zákonom na ceste poslušnosti. Starí, ako Simeon a Anna, vidia v dieťati naplnenie Zákona a Božích prisľúbení. A sú schopní sláviť: sú kreatívni v radosťi, v múdrosti. Nuž, Pán Boh môže neraz udeliť dar múdrosti neskúsenému mladému, stačí, aby bol disponovaný ísť cestou poslušnosti a poddajnosti voči Duchu. Táto poslušnosť a táto poddajnosť nie sú nejakou teoretickou záležitosťou, ale sa riadia logikou vtelenia Slova: poddajnosť a poslušnosť voči zakladateľovi, poddajnosť a poslušnosť voči konkrétnej reguli, poddajnosť a poslušnosť predstavenému, poddajnosť a poslušnosť Cirkvi. Ide o poddajnosť a poslušnosť, ktoré sú konkrétne.

Cestou vytrvalého kráčania v poslušnosti dozrieva osobná a komunitná múdrosť, a takto sa stáva možným aj dať pravidlá do vzťahu s dobou: pravá aktualizácia („*aggiornamento*“), to je totiž dielom múdrosti, vyformovanej poddajnosťou a poslušnosťou.

Oživenie a obnova zasväteného života vedú cez veľkú lásku k reguli, a tiež cez schopnosť kontemplovať a načúvať starším v kongregácii. Takto sa „poklad“, charizma každej rehoľnej rodiny chráni spoločne poslušnosťou a múdrosťou. A touto cestou sme chránení pred prežívaním nášho zasvätenia na spôsob zľahčený („*light*“) a nevtelený do reality, ako keby to bola nejaká gnóza, ktorá sa zredukuje na „karikatúru“ rehoľného života, karikatúru, v ktorej sa uskutočňuje nasledovanie bez zriekania sa, modlitba bez stretnutia, bratský život bez spoločenstva, poslušnosť bez dôvery, láska bez transcendentie. Aj my dnes, tak ako Mária a ako Simeon, chceme vziať Ježiša do rúk, aby sa stretol so svojím ľuďom, a istotne ho dostaneme, ak sa necháme ovládnuť tajomstvom Krista. Vedeťme ľud k Ježišovi, nechávajúc sa z našej strany viesť ním. Toto je to, čím máme byť: vodcami, ktorí sú vedení.

Nech nám Pán na príhovor Márie, našej Matky, svätého Jozefa a svätých Simeona a Anny udelí to, o čo sme ho žiadali v modlitbe dňa: Aby sme mu aj my boli obetovaní, naplno obnovení v duchu. Nech je tak.“

Fra Angelico

Kdeže!

*Boh pozná ľudské myšlienky.
Sú ako dym, ktorý On rozháňa.
Šťastný je ten,
koho Ty držiš, Pane,
a vyučuješ svojmu zákonu.
Tak bezpečným ho robíš
pre zlé časy,
kým ničomníkom nevykopú hrob.
Lebo Pán svoj ľud neopustí
a neodvrhne svoje dedičstvo.
A spravodlivosť navráti sa súdu
a za Ním pôjdu všetci úprimní.*

*Kto sa ma zastal proti zlému?
Kto zastal sa ma proti násilným?
Keby mi*

*Pán môj nebol na pomoci,
už v ríši mlčania
by spala moja duša.
Keď sa mi v chôdzi
noha podlamuje,
Tvoja milosť ma, Pane, podoprie.
Keď starosti ma veľmi sužujú,
tu utíši ma Tvoja útecha.
Či môže Ti byť blízky podlý trón,
čo strasti seje v mene zákona,
čo dušu spravodlivých napáda
a prelieva krv nevinných?*

*Ach, áno,
Hospodin je mojou pevnosťou.
Ach, áno,
Hospodin je mojou baštou.
On odplatí im
za všetky zlé skutky
a za ich zlobu zničí ich.
Náš Boh ich zahubí, náš Pán.*

Boh vidí ďalej ako my

Malý Jakub s husľami v rukách otvoril dvere a pomalým krokom vstúpil do triedy. Učiteľka ho milo privítala a čakala, kým sa malý huslista pripraví. Jakub si však sadol na svoju stoličku a ostal na mieste.

Učiteľka sa mu opäť prihovarila. S úsmevom ho vyzvala, aby jej zahral to, čo sa naposledy učili. Jakub k nej zdvihol svoje oči a vravel: „Viete, dnes nemám svoj deň!“ Jeho odpoveď učiteľku prekvapila. Na chvíľu ostala ticho a znova sa ho pokúšala prehovoriť, aby jej zahral. Malý huslista sa s vážnosťou opýtal: „A vy máte stále svoj deň? Stále sa vám chce hrať to, čo chcú iní?“

„Ak chceš, môžeš ma uzdraviť!“ povedal malomocný Ježišovi a čakal, ako sa rozhodne. Postoj kľachiaceho človeka plného bolesti a smútku z choroby, odlúčenia od príbuzných a známych, a zároveň postoj odovzdanosti Ježiša rozčítal. Malo-mocný v tej krátkej vete a v situácii, v ktorej sa ocitol, ukázal, že nemá nijaké pochybnosti, či to Ježiš dokáže. Vie, že jeho uzdravenie závisí len od neho. Odkryl pritom svoj postoj prijať akékoľvek Ježišovo rozhodnutie. „Chcem, buď čistý!“ odpovedá Ježiš.

Dnešné evanjelium nás privádza k myšlienkam o Božej vôli v našom živote. Keď čítame tento text, uvedomujeme si, že nie pokora vracia zdravie, ale Božia vôľa. Chorý muž z evanjelia bol, zdá sa, na to pripravený. Nechal Ježiša, aby rozhodol. Netlačil naňho. Nepresviedčal ho. Akoby sa ho malomocný pýtal: Je Božou vôľou, aby som bol zdravý? A dostáva odpoveď, po ktorej tak veľmi túžil.

Po uzdravení prichádzame k momentu, čo spôsobí, naopak, neprijatie Božej vôle. Chorý po uzdravení počul výzvu: „Nikomú nič nehovor, ale choď, ukáž sa kňazovi.“ Keď sa malomocnému naplnila jeho túžba a súčasne Božia vôľa, prestáva ho zaujímať, čo chce Boh ďalej. Hľadal iba svoje záujmy. Rozprával o uzdravení, stal sa zaujímavým, stredobodom pozornosti. Svojím konaním nepriamo predstavuje Ježiša ako divotvorcu, nie však toho, kým skutočne je - plniteľom Božej vôle. Uzdravený mu hatí svojimi rečami cestu k ľuďom, lebo tí ho už nehľadajú úprimne a s odovzdanosťou, ale s očakávaniami, ktoré sú vzdialené jeho poslaniu.

Boh sa nerozhoduje a neuzdravuje podľa toho, či má, alebo nemá svoj deň. „Nehrá“ podľa želaní ľudí. On vidí ďalej ako my a vďaka tomu vie lepšie posúdiť, čo je pre nás naozaj dobré. Ak sa pýtame, ako máme rozpoznať jeho vôľu vo svojom živote, odpovedá nám sv. Ján Bosco: „Na to, aby sme poznali Božiu vôľu, potrebujeme tri veci: modliť sa, čakať a dať si poradiť.“

Jozef Kozák

Popolcová streda: Popolcovou stredou začíname pôstne obdobie. Popolcová streda je deň pôstu a zdržiavania sa mäsitého pokrmu. Sv. omša bude o 18:00 hod. Vo sv. omši prijímeme znak kajúcnosti - popolec.

Pobožnosť krížovej cesty: Počas pôstneho obdobia konáme pobožnosť krížovej cesty. V piatok o 16:30 hod. V nedeľu o 15:00 hod.

Získanie odpustkov: - za účasť na verejnej pobožnosti krížovej cesty - každý piatok v pôstnom období, kto sa pomodlí pred obrazom Ježiša Krista Ukrižovaného modlitbu Dobrý a preláskavý Ježišu

Zbierka na charitu: Na budúcu nedeľu (22.2.) bude jarná zbierka na charitu.

Obrátenie teroristu

Šavol ešte stále dychtil po hrozbách a zabíjaní Pánových učeníkov. Ako šiel a blížil sa k Damasku, zrazu ho zalialo svetlo z neba. Počul hlas, ktorý mu hovoril: „Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ?“ On povedal: „Kto si, Pane?“ A ten: „Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. Ale vstaň, choď do mesta a povedia ti, čo máš robiť“ (porov. Sk9, 1-9).

Halucinácia? Nezmysel. Veď to počuli aj muži, ktorí Šavla sprevádzali. No dobre, a nemohli si to celé vymyslieť? Isteže mohli. Ale v tom prípade by sa z teroristu Šavla určite nestal apoštol spomedzi všetkých apoštolov najakčnejší.

Pane,

kedykoľvek počujem o teroristickom čine, modlím sa za jeho obeť. S hanbou priznávam, že mi ešte nikdy, nenapadlo modliť sa za obrátenie teroristov. Zato ma raz za čas, zvlášť pri pohľade do detského kočíka, prepadne obava z možnosti násilnej islamizácie Európy. Pripadá mi bezmocná a zabúdam, že Bohu nič nie je nemožné. Pane, prosím ťa za teroristov, ktorí prenasledujú kresťanov, zasiahni svojou mocou ako vtedy pri Damasku a premeň aj ich na akčných apoštolov. Odpusť nám hriech nevernosti a zachráň Európu.

Marie Svatošová „Tykadlom Viery“

Sväté omše v 6. týždni cezročného obdobia - (B)

16.II. pondelok

17:00 *Nebude*

17.II. utorok

17:00 *Nebude*

Koniec prvej časti cezročného obdobia

18.II. Popolcová streda Deň pokánia v celej Cirkvi. Pôst a zdržovanie sa mäsitého pokrmu

18:00 Za † Cypriána a Máriu Macákových a ich rodičov
Lektori: Pešková E., Radakovičová J.

19.II. štvrtok po Popolcovej strede

17:00 *Na úmysel*

20.II. piatok po Popolcovej strede

16:30 *Pobožnosť krížovej cesty*

17:00 Za † Stanislava Novosedlíka (30. výročie)

21.II. sobota po Popolcovej strede

08:00 *Za zdravie a Božie požehnanie pre rodinu(R)*

Upratovanie kostola č.d. 126 - 150

22.II. 1. Pôstna nedeľa - (B)

08:00 Za † Bohumila Macáka (30 dní od smrti)

Lektori: Blahová M., Jurčovičová M.

10:00 *Za farníkov*

Lektori: Setnická G., Polanská Z.

15:00 *Pobožnosť krížovej cesty*

Liturgický kalendár

16.II. pondelok Sv. Juliana, panna a mučenica

17.II. utorok Sv. Sedem sv.zakladateľov rehole služobníkov Panny Márie

18.II. streda **Popolcová streda**, Bl. Fra Angelico, kňaz

19.II. štvrtok Sv. Mansfét, biskup

20.II. piatok Bl. Hyacinta Martová

21.II. sobota Sv. Peter Damiani, biskup a učiteľ Cirkvi

Čo na to filozof?

Túžba po „hlbších veciach“ nie je v dejinách ničím novým. Inými slovami ju už vyjadril starogrécky mysliteľ Aristoteles vo svojej Metafyzike, keď povedal, že od prirodzenosti túžime po poznaní, ktoré sa vplyvom úžasu aktualizuje a privádza nás na počiatok dlhej cesty k šťastiu, po ktorej ideme k nášmu poslednému cieľu vďaka kontemplácii pravdy, ktorá nás bytostne reálne premieňa a robí nás dobrými ľuďmi v morálnom zmysle slova.

Aristoteles dokázal s pomocou niekoľkých slov majstrovsky vyjadriť podstatu toho, čoho sa budeme v tejto knižke zľahka dotýkať. Ak on - filozof hovorí o túžbe, úžase, ceste, šťastí, pravde, univerze, premene alebo cieľi, naše kroky smerujúce k obsahu týchto pojmov nazveme prozaickejšími slovami: vrch, kotva, lano, uzol, batoh, kameň, obuv, ruky...

Táto kniha je určená aj tým (a nebolo by spravodlivé zabudnúť na nich pri výpočte kategórií hľadačov), ktorí už nehľadajú. Nie azda preto, že by boli leniví, ale skôr preto, že uverili falošnej predstave, ktorá im nahovára, že všetko už našli a majú premyslené. Ďalšie hľadanie teda už nie je potrebné, keďže vo všetkom už majú jasno.

Pri myšlienke na nich si zakaždým spomeniem na nasledujúci príbeh:

Krajinou putoval muž so svojím sprievodcom -diablom. V dialke na obzore zbadali človeka, ktorý sa zastavil, niečo zdvihol zo zeme, poprezeral si to a vložil do vrečka.

„Diabol, ty isto vieš, čo ten človek našiel,“ povedal muž.

„Áno, viem, našiel malý kúsok pravdy,“ odpovedal diabol.

„No ako ťa poznám,“ pokračoval muž, „určite mu ho nenecháš.“

„S radosťou mu ho nechám,“ odpovedal diabol, „on si totiž myslí, že našiel celú pravdu, a preto už ďalej hľadať nebude.“

Nad vchodom do starých kláštorov v Stredomorí býval umiestnený nápis Ad maiora vocatus sum (Som povolaný na vyššie veci). Ide o povolanie neobracajúce sa len na tých, čo prekračujú prah dverí, nad ktorými je uvedený nápis, ale týka sa každého, kto uzrel svetlo sveta. Pripomína nám, aby sme sa neuspokojili s obmedzeným poznaním, so zlomkom nájdenej pravdy, ale aby sme sa stali trvalými pútnikmi na ceste k čoraz dokonalejšiemu poznaniu a diablovej, ktorý sa teší z nášho uspokojenia s nájdeným málom, neurobili ani najmenšiu radosť.

Jeziuitský kňaz Teilhard de Chardin, svetoznámy paleontológ, rozlíšoval tri typy ľudí podľa správania sa vo vzťahu k cieľu života: unudených, unavených pesimistov, ktorí hľadajú šťastie v pokoji; ďalej pôžitkárov či svetákov, ktorých šťastie spočíva v pôžitku; tretiu skupinu napokon predstavujú hľadači a nadšenci, ktorých šťastie tkvie v raste a smerovaní k ľudskej zrelosti a múdrosti.

Podľa inej teórie riadi týchto nadšencov a hľadačov ich vnútro, nie sú teda ako vlajočky ukazujúce smer vetra alebo ako radarový teleskop, ktorý sa otočí za každým predmetom, čo vzlietol do jeho zorného poľa.

Balast

Falošný predmet v zornom poli je to isté ako ten balast, ktorý v spomenutom príbehu prekazil dobre mienenú stratégiu druhého z bratov. Na tomto mieste však treba pripomenúť, že nie je balast ako balast.

V tejto súvislosti si spomínam na jedno ročníkové stretnutie, kde mi istý spolužiak povedal, že moju kresťanskú vieru chápe ako životný balast.

Svojím spôsobom mal pravdu. V esperante slovo balasto znamená záťaž. V časoch, keď sa po moriach plavili vratké drevené lode, námorníci chodili po prístave, hľadali a zbierali balast, ktorý potom nanosili do prázdneho podpalubia. Takto sa snažili zaťažiť loď. Práve táto záťaž zabezpečovala plavidlu stabilitu na rozbúrenom mori. Pred prístavom, do ktorého loď smerovala, balast vyhodili do mora a v prístave ho nahradili nákladom cenného tovaru.

Vo svojej praxi sa stretávam s dlhým zástupom ľudí, ktorí vo svojom podpalubí, žiaľ, nemajú ani cenný tovar, ani inú „záťaž“, jednoducho nič, čo by ich na rozbúrenom mori života stabilizovalo.

Max Kašparů „Po lane ku Kristovi“

IDE O SRDCE

Malé dieťa nakreslí srdce a ukáže rodičom: Pozri, mamička, ocko, toto je pre teba! Rodičia cítia, ako im dieťa vyznáva lásku.

Staručká matka povie: Deti moje, tak vás mám rada! Aj by som vám srdce rozkrájala. A dospelé deti cítia jej lásku.

Manželia si pri prežívaní lásky navzájom hovoria: Milujem ťa.

Aj Boh nám ukazuje na Srdce svojho Syna a vyznáva nám lásku: Hľa, ako vás milujem!

Aká je naša odpoveď?

Žiaľ, matka či otec môže povedať svojmu dieťaťu:

Nestojím o tvoju lásku. Stáva sa, že deti tiež nestoja o lásku svojich rodičov. Ani manželia o vzájomnú lásku. Vieme však, že to sú zlí otcovia a zlé matky, ak nestoja o lásku svojich detí! To sú zlé deti, ak nestoja o lásku svojich rodičov! To sú zlí manželia, ak nestoja o svoju vzájomnú lásku! Akými ľuďmi sme my, ak nestojíme o milujúce Srdce svojho Boha?

Pán Ježiš povedal, že šťastní môžeme byť iba láskou, ktorou nás on miluje a ktorou sa naučíme milovať navzájom. Preto nás volá k sebe: Poďte ku mne všetci! Učte sa odo mňa (porov. Mt 11, 2811).

V dome opatrovateľskej služby sa staručká mamka rozplakala: Moje deti ma neprídu ani len pozrieť!

A koľkú lásku som im dala! Ani jedno nepríde! Chýba im dobré srdce. Iná mi však povedala: Viete, moje deti sú ku mne také dobré! Prídu ku mne. Majú dobré srdce. Ďakujem za ne Pánu Bohu.

Verím, že nik z nás nechce mať zlé srdce. Náš život stojí a padá na tom, aké je naše srdce. Človekovi s milujúcim srdcom, skromnému a pokornému patrí budúcnosť. Stredoškolská profesorka sa vyjadrila v rádiu: Robili sme veľkú chybu, keď sme vychovávali iba rozum našich študentov, a zabudli na srdce. Dnes na to doplácame a mladí tiež!

Naše srdce nemusí zostať prázdne! Máme príležitosť naplniť ho láskou Kristovho Srdca. Kiežby sme spoznali, akou láskou sme milovaní! A tiež to, aké je a kde je naše srdce. Pán Ježiš musel povedať: „tento ľud ma uctieva perami, ale ich srdce je ďaleko odo mňa“ (Mt 15,8).

Ako je to s naším srdcom? Kde je? Kde je srdce našich mladých? Kde je srdce našich rodín a manželstiev? Kde je srdce nášho národa a Európy? Cirkev nás v mesiaci júni osobitne volá vychovávať si srdce pri Kristovom Srdci. Aká bude naša odpoveď?

Pane Ježišu, prosíme: Pretvor naše srdcia podľa svojho Srdca, lebo vieme, že ak bude naše srdce správne biť, bude všetko v poriadku.

Jozef Šuppa SJ „Sýtiť srdce ducha“

V OBCHODE

Jednému chlapcovi sa snívalo, že vošiel do veľkého obchodu. Za pultom, ako predavač, stál anjel.

„Čo tu predávate?“ spýtal sa chlapec.

„Všetko, čo si len zažiadaš,“ odpovedal zdvorilo anjel.

Chlapec začal vypočítavať: „Chcel by som, aby už na celom svete neboli vojny, aby tu bolo viac spravodlivosti pre utláčaných, znášanivosť a veľkodušnosť k cudzincom, viac lásky v rodinách, práce pre nezamestnaných, viac spolupatričnosti v Cirkvi a... a...“

Anjel ho prerušil. „Je mi to ľúto, milý chlapče. Ale ty si ma dobre nepochopil. My tu nepredávame plody. Predávame len semená.“

Semienko je zázrak. Aj najväčší strom sa rodí z maličkého semienka. Tvoja duša je záhrada, do ktorej sú zasiate veľké plány a najväčšie hodnoty.

Dáš im vyrásť?

Bruno Ferrero „Vôňa ruže“

Desatoro

Súvaha nad Desatorom

Redaktor Seewald položil v knihe „Dialógov“ kardinálovi Ratzingerovi popri množstve iných otázok aj otázku o Desatore: „Zjavil tieto zákony naozaj Boh Mojžišovi na vrchu Sinaj? Odovzdal mu dve kamenné tabule, ako sa uvádza, popísané Božím prstom?“

Odpoveď znela: To, čo sa v Písme oznamuje, je nepochybne povedané *obraznou* rečou. Táto reč vyjadruje veci, ktoré sa dajú len ťažko opísať. To, že sa nám tieto posolstvá oznamujú v obrazoch, nemusí však znamenať, že ide o sen, či ságu. Tieto obrazy sprostredkúva človek, ktorý je Bohu blízko, a mal mnoho osobných skúseností s Božou starostlivosťou o ľud Izraela, s jeho zázračným vyslobodením z Egypta, s jeho zázračným udržiavaním na púšti so zázrakmi s vodou a s „mannou“ na prosby Mojžiša. A jestvujú aj bezprostredné vnuknutia a duchovná inšpirácia. Na základe toho všetkého sa mohol stať Mojžiš sprostredkovateľom, a Božie myšlienky a posolstvo mohol tlmočiť a podávať ďalej ľudu. Máme tu jadro udalostí, ktoré opisuje obrazná reč. Mojžiš z priateľského kontaktu s Bohom predstrel výpoveď o Božej vôli. To urobil kedysi aj Abrahám a neskôr veľké duchovné osobnosti.

Desatoro príkazov možno pochopiť len ako celok a ako prvky celkového projektu života človeka a spoločenstva ľudí. Inak by sme v nich videli len akési vonkajšie technické predpisy života, bez tých veľkých súvislostí, do ktorých sú začlenené a ktoré vyjadrujú celkový plán a zmysel života človeka a ľudstva. Inak by aj veriaci človek mohol chápať Desatoro úplne falošne - nie ako spoľahlivý rozmer svojej slobody, lež ako obmedzenie, ako nedôverčivý postoj Boha voči ľudskej slobode, ktorú treba obmedziť a spútať zákonmi a nariadeniami. Desatoro je však, naopak, návod na rozvoj života bez hrozby stroskotania a havárií. Tak pozitívne, i keď na inej úrovni ako návrh na zaobchádzanie s autom, chladničkou, či ako upozornenia, alebo priam varovania návestiami na diaľnici. Pre dobro vecí, pre dobro človeka. Historicky možno naplno pochopiť Desatoro len na základe jeho vzniku a promulgovania. Došlo k tomu po vyslobodení vyvoleného národa z otroctva v Egypte. Získanú slobodu, ktorá bola darom Božím, nemal a nesmel národ premárniť a znova stratiť. Boh si Izraelom nevybral nijakú elitu, lež otrokov, ktorých oslobodil. A zaumienil si z tohto ľudu utvoriť „kráľovské kňazstvo“, a to vo výhľade cez vyvolený ľud Izraela oslobodiť raz celé ľudstvo. Tento motív: „Ak zachováte moju zmluvu, budete mi medzi všetkými národmi

zvláštnym majetkom... svätým národom!“ (Ex 19, 5-6) sa pripomína po stáročiach aj v *Novom zákone*: „Vy ste vyvolený rod... aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás povolal do svojho obdivuhodného svetla“ (1 Pt 2, 9). Život vyvoleného ľudu mal vyústiť v Kristovom príchode.

Morálka Desatora nevyrastala teda z chladných príkazov a zákonov. Táto morálka vyrastala z viery, ktorá je „aktívna v láske“, vedená živou spomienkou, stále prítomnou, na dobrodenia Božie a na lásku Božiu. V tomto chápaní Desatora si Izraeliti ustavične pripomínali, že Boh nielen svoj ľud oslobodil, ale že spolu so svojím ľudom vykročil v jeho slobode. Preto Desatoro nie je ani v prvom rade, ba ani vôbec pre ľud zákazom či prisným príkazom, lež želaním lásky zo strany Božej, a plnením vďačnosti a lásky zo strany človeka a ľudu.

Z tohto hľadiska je potrebné chápať v Desatore výrazy „musíš“ alebo „nesmieš“ ako vľúdne „budeš“ alebo „nebudeš“. Zámer je jasný: Ak si naozaj pochopil, čo som ja urobil tebe, keď som ťa vyvedol z otroctva Egypta na slobodu, potom sa nebudeš zhaňať za modlami, ani nebudeš obmedzovať či ukracovať práva bližšieho. Takto Desatoro nie je nijaký právnický chápaný zákon, lež úprava pre život, inšpirujúce a usmerňujúce slovo, ktoré má pomáhať zvládnuť ľudský život.

Takto sa dá chápať, prečo sú *Starý zákon*, žalmy a bohoslužba Izraelského národa tak intenzívne poznačené radosťou nad smernicami Božími v Desatore. V žalme sa spieva:

„Zákon Pánov je dokonalý, osviežuje dušu. Svedectvo Pánovo je hodnoverné, dáva múdrosť maličkým. Rozhodnutia Pánove sú správne, potešujú srdce“ (19, 8-11). A v inom žalme: „Nauč ma svoje ustanovenia. Keď idem cestou tvojich zákonov, mám väčšiu radosť ako zo všetkého bohatstva. Chcem sa cvičiť v tvojich predpisoch, rozjímať o tvojich cestách... na tvoje slová nechcem zabúdať“ (119, 12; 14-16).

Z Písma vidieť, že Desatoro nebolo skostnatenu úpravou pre danú chvíľu, lež malo platiť v každej ďalšej novej situácii pre všetkých a vo všetkých premenách čias. Platilo tu slovo Písma, ktoré odznelo pod horou Sinaj: „Vy všetci dnes stojíte tu pred Pánom... náčelníci vašich kmeňov, vaši starší, vaši pisári i všetci... mužovia, synovia a vaše ženy, aby... si každý jeden prišiel k zmluve, ktorú dnes s tebou uzatvára Pán... i s tými,... ktorí dnes nie sú s nami - budúce pokolenia...“ (porov. Dt 29, 10-15).

Závažnosť a význam Dekalógu možno pochopiť aj dnes pochopením jeho zmyslu a cieľa. Dekalóg je výzva usmerniť a zabezpečiť ľudskú slobodu, *slobodu človeka* ako mimoriadne cenný dar Boží. Ľud, oslobodený Bohom, mal sa v mene Božom a mocou jeho náklonnosti a sprevádzania stať subjektom a tvorcom svojho vlastného osudu a údelu. Aktívnymi slobodnými činmi, preniknutými týmito presvedčením až na dno duše.

Dekalóg dáva prakticky použiteľnú úpravu, ako sa správať v tomto svete. Aj tu je dôležité upozornenie, či priam varovanie, s ktorým sa stretávame denne pri nákupe alebo liekoch: „Prosím, pred použitím v každom prípade rešpektovať!“ Prv než vstúpime do života a preberieme zaň zodpovednosť, mali by sme sa oboznámiť s „návodom, ako žiť“, aby sme vedeli, kam máme v živote kráčať, na čo si dávať pozor, čoho sa chrániť, čo mať stále na mysli a čoho sa držať - aby sme v živote nehavarovali a nezničili si ho. Inak si život ohrozujeme, i jeho radosť, jeho slobodu i ľudskosť. Vystavili by sme sa hrozbe zničím sami seba, iných i svet okolo nás. Kto so zdravým rozumom by sadol za volant a vydal sa na cestu bez vodičského kurzu a s rozhodnutím, že bude ignorovať všetky cestné značky, varovania a návestia? Desatoro, Dekalóg, je tu pre našu slobodu a pre náš život.

Ján Chryzostom kardinál Korec „Sloboda ako dar - či záhuba?“

www.fara.sk/vistuk/

Spoločenstvo pri farskom kostole Najsvätejšej Trojice
vo Vištuku